

Міністерство освіти і науки України

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНИЙ
ЦЕНТР УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ**

04074. Київ, Вишгородська, 19

Тел. 430-02-60, 430-43-90

e-mail: nenc@nenc.gov.ua

«02» жовтня 2014 р. № _____
На № _____ від _____

Доповідна

про підсумки Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційні соціально-педагогічні моделі розвитку творчої активності вихованців позашкільних навчальних закладів у процесі пошукової та дослідницько-експериментальної діяльності»

Реформування та розбудова сучасної національної системи освіти потребує нових теоретичних та практичних підходів до розробки та впровадження новітніх педагогічних технологій, до визначення цілеспрямованого змісту та дидактичного забезпечення навчання, застосування інноваційних форм методів та методичних прийомів, що забезпечує гуманізацію, інтеграцію, інтенсифікацію навчального процесу в позашкільних навчальних закладах.

Сьогодення потребує від людини активності, творчості, ініціативності, а тому формування дослідницького стилю у підростаючого покоління на сучасному етапі розвитку суспільства є однією із першочергових потреб.

Відповідно до п. 4 Плану всеукраїнських заходів з підвищення кваліфікації педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів на 2014 рік, затвердженого наказом МОН України від 10.01.2014 р. № 1/9-394, з 24 по 26 вересня ц.р. на базі Вінницької обласної станції юних натуралістів проведена науково-практична конференція «Інноваційні соціально-педагогічні моделі розвитку творчої активності вихованців позашкільних навчальних закладів у процесі пошукової та дослідницько-експериментальної діяльності».

В роботі конференції взяли участь директори обласних еколого-натуралістичних центрів (станцій юних натуралістів, наукові та науково-педагогічні працівники з 18 областей України (Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Житомирської, Миколаївської, Київської, Кіровоградської, Одеської, Полтавської, Сумської, Тернопільської, Хмельницької, Херсонської, Чернігівської, Черкаської, Чернівецької, Івано-Франківської областей та м. Києва).

Відкриття конференції відбулось за участю заступника директора департаменту освіти і науки Вінницької облдержадміністрації, начальника управління загальної, середньої, дошкільної освіти та виховної роботи Лисака А.Р. У своєму виступі Андрій Романович підкреслив, що еколого-натуралістичний напрям роботи є один із таких, що дозволяє дитині не тільки отримати широку палітру додаткових знань та умінь, розвинути свої здібності,

але й гармонійно, інтелектуально розвиватись відповідно до сучасних тенденцій, які набувають популярності у світі.

Конференція складалась із теоретичної та практичної частин.

Модератор конференції Драгомирецька О.А., директор Вінницької обласної станції юннатів.

На конференції розглядалися наступні питання:

- теоретичні аспекти формування творчої активності учнів у позашкільних навчальних закладах у процесі пошукової та дослідницької діяльності;
- педагогічна майстерність сучасного педагога: основні компоненти;
- формування інноваційного середовища як одна із основних умов діяльності позашкільного навчального закладу.

В теоретичній частині конференції виступили:

- Тараненко В.І., заступник директора НЕНЦУМ - «Педагогічна майстерність сучасного педагога: основні компоненти».

- Василенко Н.А., професор кафедри методології та управління освітою ВОШОПП, доктор педагогічних наук, доцент - «Хмарні технології, як процес розвитку творчої активності особистості, пошукової діяльності».

- Мудрак О.В., завідувач кафедрою екології та природничих дисциплін ВОШОПП, доктор с/г наук - «Положення про екошколу – школу майбутнього: теорія, методологія, практика».

- Гаврилук В.Ю., завідувач навчально-методичного кабінету позашкільної освіти, аспірант Інституту проблем виховання НАПН України – «Теоретичні аспекти формування творчої активності старшокласників у позашкільних навчальних закладах у процесі пошукової та дослідницької діяльності».

- Головченко Л.Ю., директор Комунального закладу «Чернівецький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» - «Формування інноваційного середовища як одна із основних умов діяльності позашкільного навчального закладу».

- Лабунська В.М., директор Житомирського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді Житомирської обласної ради («Створення соціально-педагогічних передумов для пошуково-дослідницької діяльності вихованців в Житомирському обласному ЦЕНТУМ»).

- Климчук В.В., директор Хмельницького обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді - «Інноваційні підходи педагогів-натуралістів Хмельниччини до моделювання соціально-педагогічного розвитку творчої активності вихованців позашкільних закладів і школярів у процесі пошукової та дослідницької експериментальної діяльності».

- Серих Л.В., доцент кафедри теорії та методики виховання Сумського ОПОПП - «Взаємодія загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів в естетичному вихованні підлітків».

- Дацюк Н.В., завідувачка НДЗ № 31 м. Вінницької міської ради - «Розвиток творчої особистості вихованців дошкільного навчального закладу через спілкування із довкіллям».

- Побережнюк І.Г., завідувачка відділом екології та охорони природи Вінницької обласної СЮН - «Експериментально-дослідницька робота в природі через традиційні та нетрадиційні форми роботи з гуртківцями».

- Гудзик Т.В., директор Івано-Франківського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді Івано-Франківської обласної ради - «Формування у дітей мотивації до пошуково-дослідницької діяльності».

- Килівник А.М., асистент кафедри психології і ПТМ Вінницького державного педуніверситету - «Використання активних методів навчання в процесі навичок самоорганізації гуртківців – старшокласників та слухачів Малої академії наук».

- Сусахіна Л.В., заступник директора з навчально-виховної роботи Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді – «Розвиваємо творчий потенціал вихованців».

- Сподарик С.О., завідувач інструктивно-методичним відділом Волинського обласного еколого-натуралістичного центру - «Позашкільна освіта та її роль у творчому розвитку особистості».

- Троїцька Т.Б., директор Миколаївського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді - «Дослідницька робота в позашкільному навчальному закладі».

- Химчук Г.Т., заступник директора з навчально-виховної роботи комунального закладу «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді - «Залучення вихованців позашкільних навчальних закладів до дослідницько-експериментальної роботи».

- Дьяченко В.В., методист еколого-натуралістичного підрозділу Одеського обласного гуманітарного центру позашкільної освіти та виховання - «Інновації у розвитку творчої активності вихованців позашкільних навчальних закладів у процесі пошукової та дослідницько-експериментальної діяльності».

- Сьома С.О., методист СДПУ ім. А.С.Макаренка м. Суми - «Діяльність хіміко-біологічного відділення Сумського територіального відділення МАН: історична ретроспектива».

- Подзігун А.М., директор Тиврівського ліцею-інтернату поглибленої підготовки в галузі науки - «Розвиток творчої громадянської активності учнів в процесі поглибленого вивчення основ науки».

Практична частина семінару проведена на базі Грижинецької ЗОШ І-ІІ ст. Тиврівського району, де учасники познайомились із роботою шкільного еколого-просвітницького центру (керівник, директор школи – Могер Ю.П.), співпрацею Державного підприємства «Вінницьке лісове господарство і ЗОШ І-ІІ ст. с. Грижинці – Вовк С.Т., керівник пресслужби Вінницького обласного управління лісового та мисливського господарства.

Учасники семінару разом із дітьми Грижинецької ЗОШ І-ІІ ст. заклали алею «Небесної сотні» із декоративних рослин (ялівець, туя).

На базі Вінницької обласної станції юних натуралістів учасники семінару провели індивідуальну практичну роботу у відділах, лабораторіях, об'єктах відкритого та закритого ґрунту. Своїми враженнями поділились під час проведення «круглого столу», де відмічено високий рівень навчально-виховної та методичної роботи Вінницької обласної станції юних натуралістів, координаційну роботу в області, розвиток наукових товариств, творчих учнівських об'єднань, чудову навчально-матеріальну базу закладу.

Впродовж останніх років Вінницька облСЮН працює над створенням прогностичної моделі інноваційного позашкільного закладу з чітким уявленням

кінцевої мети, та його місця в системі державної освіти. Управлінська діяльність адміністрації закладу направлена на підвищення мотивації та стимулювання діяльності колективу, визначення пріоритетів на перспективу: розроблення особистості вихованця закладу, як активного громадянина України; закладання основних проектних завдань у віртуальну Інтернет мережу для відбору ймовірних інноваційних форм, технологічних карт моніторингу і контролю; виведення рейтингу всіх учасників навчально-виховного процесу за рік.

Позитивних результатів заклад досяг в організації роботи експериментально-методичного майданчика (ДНЗ №31 м. Вінниці), що став лабораторією інноваційних форм із дошкільнятами.

Серед інноваційних форм організаційно-методичної роботи продовжує діяльність учбово-методичний стаціонар, яким охоплено 5 тис. педагогів категорій області, закладу, студентської молоді.

У 2013-2014 навчальному році масовою, природоохоронною, натуралістичною роботою охоплено 49032 учні (або кожен третій учень).

Всеукраїнська науково-практична конференція «Інноваційні соціально-педагогічні моделі розвитку творчої активності вихованців позашкільних навчальних закладів у процесі пошукової та дослідницько-експериментальної діяльності» проведена на високому науково-методичному та практичному рівні.

За підсумками конференції видано збірник тез статей та прийнята резолюція, в якій учасники конференції визначили пріоритетні напрями роботи позашкільних закладів еколого-натуралістичного спрямування (додаток 1).

Додаток 1.

Всеукраїнська науково-практична конференція «Інноваційні соціально-педагогічні моделі розвитку творчої активності вихованців позашкільних навчальних закладів у процесі пошукової та дослідницько-експериментальної діяльності»

Дата проведення: 24-26 вересня 2014 року.

Місце проведення: м. Вінниця, обласна станція юних натуралістів.

Учасники конференції: працівники Департаменту освіти і науки Вінницької облдержадміністрації, Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, науковці, директори, методисти, завідувачі відділами

обласних еколого-натуралістичних центрів та загальноосвітніх закладів освіти України.

РЕЗОЛЮЦІЯ

Заслухавши та обговоривши доповіді учасників Всеукраїнської конференції «Інноваційні соціально-педагогічні моделі розвитку творчої активності вихованців позашкільних навчальних закладів у процесі пошукової та дослідницько-експериментальної діяльності» учасники конференції відмітили, що позашкільні навчальні заклади України еколого-натуралістичного спрямування цілеспрямовано працюють над створенням інноваційного середовища, що є шляхом до креативного розвитку особистості.

Однією з форм творчої активності вихованців є дослідницька діяльність, як провідний метод, що забезпечує залучення гуртківців до самостійного опрацювання і аналізу наукової інформації та формування на цій основі вмінь і навичок дослідницької роботи, що здійснюється в трьох основних формах – індивідуальній, груповій, масовій.

Творча учнівська діяльність дослідницького спрямування сприяє соціалізації особистості, набуття нею певного соціального досвіду засобами самостійної навчально-пізнавальної та пошуково-дослідницької роботи.

Через пошукову та дослідницько-експериментальну діяльність вихованців, педагогічними колективами позашкільних навчальних закладів створюються різноманітні інноваційні соціально-педагогічні моделі розвитку творчої активності вихованців та обдарованої молоді, серед яких: проектна діяльність, залучення до участі у міжнародних конкурсах, заочній біологічній школі, ботанічних стажуваннях, конкурсах-захистах науково-дослідницьких робіт учнів, міжнародній програмі GLOBE, діяльність наукових товариств учнів, участь в роботі МАН, школах юних дослідників, творчих учнівських лабораторіях, а також розробка мультимедійних проектів, участь в Інтернет-олімпіадах, віртуальних дослідницьких змаганнях та конкурсах, робота сезонних наукових шкіл, оздоровчих одно- і багатoproфільних науково-практичних таборів в канікулярний час та ін.

Виходячи із вищезазначеного, та з метою запровадження інноваційних соціально-педагогічних моделей розвитку творчої активності вихованців позашкільних еколого-натуралістичних навчальних закладів у процесі пошукової та дослідницько-експериментальної діяльності, учасники конференції пріоритетними напрямками роботи позашкільних закладів еколого-натуралістичного спрямування визначають наступні:

- модернізація змісту еколого-натуралістичної, природоохоронної, експериментально-дослідницької роботи через інноваційні форми;
- застосування хмарних технологій як процесу розвитку творчої активності в умовах пошукової діяльності;
- удосконалення системи нормативно-правової бази у сфері позашкільної освіти; забезпечення навчально-матеріальної бази позашкільних навчальних закладів сучасним обладнанням та інформаційно-телекомунікаційними технологіями;
- створення умов для доступності дітей і молоді до якісної позашкільної освіти;

- підвищення рівня навчального, навчально-методичного, науково-методичного забезпечення діяльності позашкільних навчальних закладів шляхом розроблення навчальних і наочних посібників з питань позашкільної освіти та забезпечення ними профільних навчальних закладів;
- створення умов для профільного та допрофесійного навчання; продовження роботи експериментально-методичних майданчиків;
- розвиток пошуково-експериментальної та дослідницької роботи в заповідних територіях;
- кваліфікований супровід та надання методичної допомоги в розвитку експериментально-дослідницької роботи; удосконалення роботи психологічної служби з метою діагностики, корекції та урізноманітнення форм відбору обдарованих учнів до МАН; розвиток мережі наукових товариств у регіонах України;
- удосконалення та розширення мережі еколого-натуралістичних гуртків, НДЗД, шкільних лісництв, трудових аграрних об'єднань у сільській місцевості;
- вивчення та впровадження перспективного педагогічного досвіду, новітніх технологій з дослідницько-експериментальної діяльності.

Дану резолюцію довести до відома позашкільних закладів еколого-натуралістичного спрямування України.